

عنوان مقاله:

مصرف بهینه کود نیتروژن در آبیاری بارانی با ارقام و تراکم مختلف گندم در کرج

محل انتشار:

فصلنامه حفاظت منابع آب و خاک، دوره 8، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

قاسم زارعی - عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی

حمیدرضا سالمی - عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان اصفهان

حمیدرضا شریفی - عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان خراسان رضوی

خلاصه مقاله:

بخش زیادی از کشت گندم ایران در مناطق خشک و نیمه خشک قرار دارند و به علت کمبود آب به ویژه در مراحل انتهایی رشد، رقابت بین گندم و سایر محصولات، باعث تخصیص آب کم تری به مزارع گندم می‌گردد. در چنین شرایطی دستیابی به ارقامی از گندم با تراکم مناسب و کاربرد سامانه های آبیاری نوین به منظور افزایش عملکرد، از اهمیت بالایی برخوردار است. گرچه نیتروژن مهم ترین عنصر در عملکرد و کیفیت گندم است، لیکن مصرف بیش از حد کودهای نیتروژنه باعث اتلاف آن ها در اثر آبشویی، کاهش راندمان مصرف کود و آلودگی آب های زیرزمینی می گردد. این تحقیق در دو سال با طرح آماری اسپلیت-فاکتوریل اجرا شد. روش کوددهی به عنوان کرت اصلی و فاکتوریل رقم و تراکم کاشت در پلات های فرعی بودند. روش کوددهی نیتروژن در ۳ سطح کوددهی به میزان توصیه کودی به روش دست پاش، کوددهی با آبیاری بارانی به میزان توصیه کودی و کوددهی با آبیاری بارانی با ۳۰٪ کم تر از توصیه کودی در کرت های اصلی و فاکتوریل ارقام گندم پیشناز، شیراز و بهار و تراکم کاشت ۳۰۰، ۴۰۰ و ۵۰۰ دانه در مترمربع در کرتهای فرعی بودند. بیشترین عملکرد دانه به مقدار ۵۷۸۶، ۶۰۶۵ kg/ha و ۵۹۴۳ به ترتیب در رقم پیشناز، کوددهی با آبیاری بارانی به میزان توصیه کودی و تراکم کاشت ۳۰۰، ۴۰۰ و ۵۰۰ دانه در مترمربع در کرتهای فرعی بودند. بیشترین عملکرد برابر ۴۰۰ بذر در مترمربع و کمترین عملکرد دانه به مقدار ۵۷۲۸، ۵۵۱۷ kg/ha و ۵۵۷۶ به ترتیب در رقم شیراز، کوددهی با آبیاری بارانی با ۳۰٪ کم تر از توصیه کودی و تراکم ۵۰۰ بذر در مترمربع بود. مقایسه اثرات متقابل روش کوددهی، رقم در تراکم بذر نشان داد که بیشترین عملکرد دانه مربوط به رقم پیشناز به مقدار ۶۳۰۷ kg/ha در تراکم کاشت ۴۰۰ بذر در مترمربع و کوددهی با آبیاری بارانی به میزان توصیه کودی و کمترین عملکرد دانه مربوط به رقم شیراز به مقدار ۵۳۵۹ kg/ha در تراکم کاشت ۵۰۰ بذر در مترمربع و کوددهی با آبیاری بارانی با ۳۰٪ کم تر از توصیه کودی بود. بیشترین مقادیر پروتئین در روش های کوددهی، رقم و تراکم بذر مربوط به تیمارهای کوددهی با آبیاری بارانی به میزان توصیه کودی، رقم شیراز و تراکم ۳۰۰ بذر در مترمربع به دست آمد. کمترین مقادیر پروتئین مربوط به تیمارهای آبیاری بارانی با ۳۰٪ کم تر از توصیه کودی، رقم بهار و تراکم ۵۰۰ بذر در مترمربع بود. بیشترین میانگین عملکرد دانه و درصد پروتئین در تیمار کوددهی با آبیاری بارانی به میزان توصیه کودی برابر ۵۷۸۶ kg/ha و ۸/۲۰٪ به دست آمد. عملکرد دانه به ازای هر کیلوگرم اوره مصرفی در سه تیمار کوددهی بترتیب ۴/۱۵، ۵/۱۵ و ۸/۲۲ کیلوگرم بود که نشانگر افزایش کارایی مصرف کود نیتروژن در تیمار کوددهی در آبیاری بارانی با ۳۰٪ کم تر از توصیه کودی است. کوددهی با آبیاری بارانی با ۳۰٪ کم تر از توصیه کودی، استفاده از رقم پیشناز و تراکم ۴۰۰ بذر در مترمربع، مناسبترین گزینه های آزمایش بودند.

کلمات کلیدی:

آبیاری بارانی گندم، تراکم کاشت، کارایی مصرف نیتروژن، کودآبیاری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1297376>

